

กิจกรรม จัดการที่ดินและส่งเสริมอาชีพด้านป่าไม้ (ส่งเสริมอาชีพด้านป่าไม้)

แผนงบประมาณ สร้างสมดุลของการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผลผลิตที่ 1 พื้นที่ป่าเพื่อการจัดการและใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

กิจกรรมหลัก จัดการที่ดินป่าไม้

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

ส่วนกลาง สำนักส่งเสริมการปลูกป่า ส่วนปลูกป่าภาคเอกชน และหน่วยงานในสังกัด
สำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้

ส่วนภูมิภาค สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ 1-6, 8-10, 14, 16-18 ศูนย์ส่งเสริมการปลูกป่า
ศูนย์/สถานีเพาะชำกล้าไม้

หลักการและเหตุผล

ตามที่รัฐบาลได้มีนโยบายให้คนอยู่กับป่า ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 โดยได้กำหนดโครงการจัดการที่ดินและส่งเสริมอาชีพด้านป่าไม้ และต่อมาได้ยกระดับนโยบายที่สำคัญของประเทศ คือ การแก้ไขปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการ ซึ่งจากการสำรวจการถือครองพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่ ระหว่างปี พ.ศ. 2541-2543 พบว่ามีราษฎรถือครองพื้นที่ป่าไม้ จำนวนประมาณ 340,000 คน เนื้อที่ประมาณ 5.78 ล้านไร่ โดยราษฎรดังกล่าวส่วนใหญ่ มีฐานะยากจนประกอบอาชีพเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวมีรายได้ที่ไม่แน่นอน ผลผลิตตกต่ำและมีหนี้สิน เป็นต้น จึงทำให้ราษฎรมีความต้องการขยายพื้นที่ทำกินเพิ่มขึ้นด้วยการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ เพื่อต้องการเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้นนั่นเอง

ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความยากจนดังกล่าว กรมป่าไม้ โดยสำนักส่งเสริมการปลูกป่า ส่วนปลูกป่าภาคเอกชน จึงมีแนวความคิดจะช่วยเหลือให้ราษฎรที่ถือครองพื้นที่ป่าไม้ดังกล่าวให้สามารถทำกินได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายเป็นหลักแหล่งและเหมาะสม จึงจัดทำโครงการส่งเสริมอาชีพด้านป่าไม้ในพื้นที่เกษตรกรได้รับสิทธิทำกิน (สทก.) ในพื้นที่ป่าไม้ในรูปแบบเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้หลักการระบบเกษตรผสมผสานตามแนวทางหลักเกษตรทฤษฎีใหม่และให้สิทธิทำกินในเขตพื้นที่ป่าไม้ (สทก.) แต่เนื่องจากเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินการแนวทางการส่งเสริม คือ การจัดหาแหล่งสินเชื่อที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำและปลอดระยะเวลาชำระเงินต้น จนถึงเวลาตัดฟันหรือในลักษณะการออกเงินลงทุนในการปลูกให้ก่อน แล้วหักคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย เมื่อมีการขายไม้ส่งโรงงานแล้วในรูปแบบของการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจแบบมีสัญญา (Contract Farming) ซึ่งจะมีตลาดรับซื้อและการประกันราคาผลผลิตที่ชัดเจน สามารถจูงใจให้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้นส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งสามารถเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยรวม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรให้ดีขึ้นด้วยอาชีพป่าไม้ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อเพิ่มจำนวนพื้นที่ปลูกไม้เศรษฐกิจและเพิ่มผลผลิต ให้เพียงพอต่อความต้องการใช้ภายในประเทศ ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต
3. เพื่อจัดหาแหล่งสนับสนุนเงินทุน ในการปลูกสวนไม้เศรษฐกิจแก่เกษตรกรรายย่อยที่มีความประสงค์ร่วมโครงการปลูกไม้เศรษฐกิจและต้องการสินเชื่อ ในการลงทุน ตลอดจนมีตลาดรับซื้อที่มีการประกันราคาขั้นต่ำ ผลผลิต สร้างความมั่นใจในการลงทุนให้กับเกษตรกร
4. เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกรเต็มศักยภาพ เสริมสร้างเศรษฐกิจระดับชุมชนและกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม

เป้าหมาย

1. เป้าหมายเกษตรกร เกษตรกรที่ประสงค์เข้าร่วมโครงการเป็นผู้ได้รับสิทธิทำกิน (สทก.) ในเขตพื้นที่ป่าไม้ จะต้องมียุทธศาสตร์และมีคุณสมบัติเบื้องต้น ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในโครงการ
2. เป้าหมายโครงการ ดำเนินการในที่ดินลักษณะต่างๆ ของเกษตรกร เช่น ที่ดินรกร้างว่างเปล่า พื้นที่การเกษตร พื้นที่หัวไร่ปลายนา หน้บ้าน ริมรั้ว และบนคันนา เป็นต้น

ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินงาน (1 ต.ค. 2549 – 30 ก.ย. 2550)

ขั้นตอนการส่งเสริม

1. ประสานแผนงานและงบประมาณ
2. ประชาสัมพันธ์โครงการฯ
3. สำรวจพื้นที่ที่จะส่งเสริมรับเกษตรกรเข้าร่วมโครงการและจัดทำทะเบียนเกษตรกร
4. จัดฝึกอบรมเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการให้เข้าใจเรื่องการปลูก ดูแลรักษาต้นไม้ การตลาด และเงื่อนไขในการดำเนินโครงการ
5. สนับสนุนเงินทุนแก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
6. สนับสนุนกล้าไม้คุณภาพ ความรู้ด้านวิชาการ การปลูก และการบำรุงดูแลรักษา รวมทั้งการตลาดให้กับเกษตรกร
7. จัดทำคู่มือส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่รัฐและเกษตรกร ในการติดตามผลการปลูกไม้เศรษฐกิจตามโครงการของเกษตรกรแต่ละราย
8. ติดตามและประเมินผลโครงการ

แผนการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2550

รายงานกิจกรรมที่ปฏิบัติ	กำหนดระยะเวลาดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2550											
	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย
1.ประสานแผนงานและงบประมาณ	←→											
2.ประชาสัมพันธ์โครงการ	←											→
3.สำรวจพื้นที่ที่จะทำการส่งเสริม รับเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ จัดทำทะเบียนเกษตรกร	←→											
4.จัดฝึกอบรมเกษตรกร						←→						
5.จัดเตรียมและสนับสนุนกล้าไม้ คุณภาพ					←→							
6.ติดตามผลการดำเนินโครงการฯ	←											→

การเข้าร่วมโครงการ

คุณสมบัติเบื้องต้นของผู้เข้าร่วมโครงการ ประกอบด้วย

1. มีที่ดิน สทก. ของตนเอง และประสงค์จะปลูกไม้เศรษฐกิจ เช่น ยูคาลิปตัส สัก กระถินเทพา ในที่ดินดังกล่าวโดยสมัครใจ และมีที่อยู่ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของโครงการฯ สามารถติดต่อประสานงานได้สะดวก

2. มีสัญชาติไทย

3. เป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมาย

4. ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ

5. มีที่ดิน สทก. ของตนเอง หรือหลักฐานอื่นๆ และประสงค์จะปลูกไม้เศรษฐกิจ เช่น ยูคาลิปตัส สัก กระถินเทพา ในที่ดินดังกล่าวโดยสมัครใจและมีที่อยู่ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของโครงการฯ สามารถติดต่อประสานงานได้สะดวก

6. ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ต้องได้รับการรับรองจาก อบต./กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน

พื้นที่ดำเนินการ

เป็นพื้นที่เกษตรกรได้รับสิทธิทำกิน (สทก.) และพื้นที่ที่อยู่ระหว่างการพิจารณาออก สทก. ในเขตพื้นที่ป่าไม้โดยในปี 2550 จะดำเนินการใน 37 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัด ลพบุรี นครราชสีมา ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ อุบลราชธานี สุรินทร์ ยโสธร ร้อยเอ็ด ขอนแก่น กาฬสินธุ์ มหาสารคาม อุตรดิตถ์ สกลนคร หนองบัวลำภู แพร่ น่าน ลำปาง เชียงราย พะเยา เชียงใหม่ พิษณุโลก แม่ฮ่องสอน เพชรบูรณ์ อุดรดิตถ์ ตาก สุโขทัย นครสวรรค์ อุทัยธานี กำแพงเพชร กาญจนบุรี สุพรรณบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ พังงา พัทลุง สุราษฎร์ธานี และ นครศรีธรรมราช รวมพื้นที่ 50,000 ไร่ จำนวน 5,000 ราย

เงื่อนไขในการดำเนินโครงการฯ

1. สร้างแรงจูงใจให้แก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ
  - ก. ลดภาษีบำรุงท้องที่
  - ข. จัดสรรเงินกู้ปลอดดอกเบี้ยและเงินต้นในระหว่างรอผลผลิต
2. สร้างแรงจูงใจให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
  - ก. ใช้ผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการส่งเสริมเป็นหลักเกณฑ์ในการทำงาน

งบประมาณดำเนินการ

ในปีงบประมาณ 2550 งบประมาณรวม 42,052,600 บาท
แบ่งออกเป็นกิจกรรม ดังนี้

1. งบดำเนินงานหมวดค่าใช้สอยและวัสดุ จำนวน 13,102,600 บาท เพื่อใช้ในกิจกรรมส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจแก่ราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการในอัตราไร่ละ 320 บาท จำนวน 50,000 ไร่
2. งบลงทุนหมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง จำนวน 28,950,000 บาท เพื่อเป็นกิจกรรมเพาะชำกล้าไม้ทั่วไป จำนวน 15 ล้านกล้า ๆ ละ 1.93 บาท

ผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ

1. เกษตรกรมีรายได้จากการทำอาชีพสวนไม้เศรษฐกิจจากการปลูกไม้ยูคาลิปตัส ประมาณครอบครัวละ 13,130 บาท/ไร่/5 ปี และปลูกไม้สักประมาณครอบครัวละ 120,250 บาท/ไร่/15 ปี
2. แก้ปัญหาการขาดแคลนไม้ สำหรับการใช้สอยและเพื่ออุตสาหกรรม
3. เกษตรกรมีความรู้และทักษะในการจัดการป่าไม้แบบยั่งยืน และมีกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกป่าที่เข้มแข็ง

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

1. จำนวนเกษตรกรที่มีความต้องการเข้าร่วมโครงการ
2. เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการ

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกป่า ในพื้นที่เกษตรกรได้รับสิทธิทำกิน (สทก.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 จำนวน 5,425 ราย เนื้อที่ 47,645 ไร่ ในพื้นที่ 28 จังหวัด มีรายละเอียดต่อไปนี้

จังหวัดเชียงใหม่	110	ราย	502	ไร่
จังหวัดเชียงราย	69	ราย	339	ไร่
จังหวัดน่าน	158	ราย	618	ไร่
จังหวัดลำปาง	274	ราย	1,377	ไร่
จังหวัดแพร่	970	ราย	8,328	ไร่
จังหวัดอุตรดิตถ์	81	ราย	702	ไร่
จังหวัดตาก	70	ราย	485	ไร่
จังหวัดสุโขทัย	250	ราย	1,883	ไร่
จังหวัดกำแพงเพชร	104	ราย	1,823	ไร่
จังหวัดพิษณุโลก	169	ราย	2,278	ไร่
จังหวัดเพชรบูรณ์	528	ราย	4,064	ไร่
จังหวัดลพบุรี	45	ราย	978	ไร่
จังหวัดอุดรธานี	116	ราย	961	ไร่
จังหวัดเลย	138	ราย	1,003	ไร่
จังหวัดหนองบัวลำภู	139	ราย	1,740	ไร่
จังหวัดขอนแก่น	33	ราย	283	ไร่
จังหวัดกาฬสินธุ์	606	ราย	7,413	ไร่
จังหวัดร้อยเอ็ด	330	ราย	1,247	ไร่
จังหวัดอุบลราชธานี	260	ราย	2,600	ไร่
จังหวัดนครราชสีมา	183	ราย	2,313	ไร่
จังหวัดบุรีรัมย์	179	ราย	1,345	ไร่
จังหวัดสุรินทร์	101	ราย	229	ไร่

จังหวัดกาญจนบุรี	65	ราย	1,295	ไร่
จังหวัดสุราษฎร์ธานี	37	ราย	479	ไร่
จังหวัดระนอง	62	ราย	600	ไร่
จังหวัดนครศรีธรรมราช	141	ราย	1,140	ไร่
จังหวัดสงขลา	200	ราย	1,520	ไร่
จังหวัดพัทลุง	7	ราย	93	ไร่

ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานตามโครงการส่งเสริมการปลูกป่า ในพื้นที่เกษตรกรได้รับสิทธิทำกิน (สทก.) ในเขตพื้นที่ป่าไม้

ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงาน

1. มอบหมายเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานประจำศูนย์เพาะชำกล้าไม้ สถานีเพาะชำกล้าไม้ประจำจังหวัดที่ได้รับงบประมาณเพาะชำกล้าไม้ตามโครงการ พนักงานราชการที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการปลูกป่าภาคเอกชนในสังกัด เป็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมด้านป่าไม้ประจำแปลง รับผิดชอบเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการแต่ละราย

2. ให้เจ้าหน้าที่ตามข้อ 1.

(1) ตรวจสอบรายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการให้ถูกต้อง พร้อมทั้งจัดทำทะเบียนเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

(2) จัดทำปฏิทินในการปฏิบัติงานของแต่ละพื้นที่

(3) ติดตามและให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานของเกษตรกรตามคู่มือเกษตรกร และคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมด้านป่าไม้

(4) ประสานการสนับสนุนกล้าไม้ให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

(5) ประสานผู้ประกอบการเพื่อรับซื้อผลผลิตตามที่เกษตรกรร้องขอ

(6) ประสานการสนับสนุนสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. ตามที่เกษตรกรร้องขอ

(7) ประสานการจัดฝึกอบรมเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

(8) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามโครงการ

3. จัดประชุมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมด้านป่าไม้ เพื่อทราบและแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานประจำเดือน

4. จัดฝึกอบรมให้กับเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการในพื้นที่รับผิดชอบ

5. กำกับ ติดตาม กิจกรรมเพาะชำกล้าไม้ของหน่วยงาน เพาะชำกล้าไม้ที่ได้รับงบประมาณเพื่อสนับสนุนโครงการ ให้ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนงาน

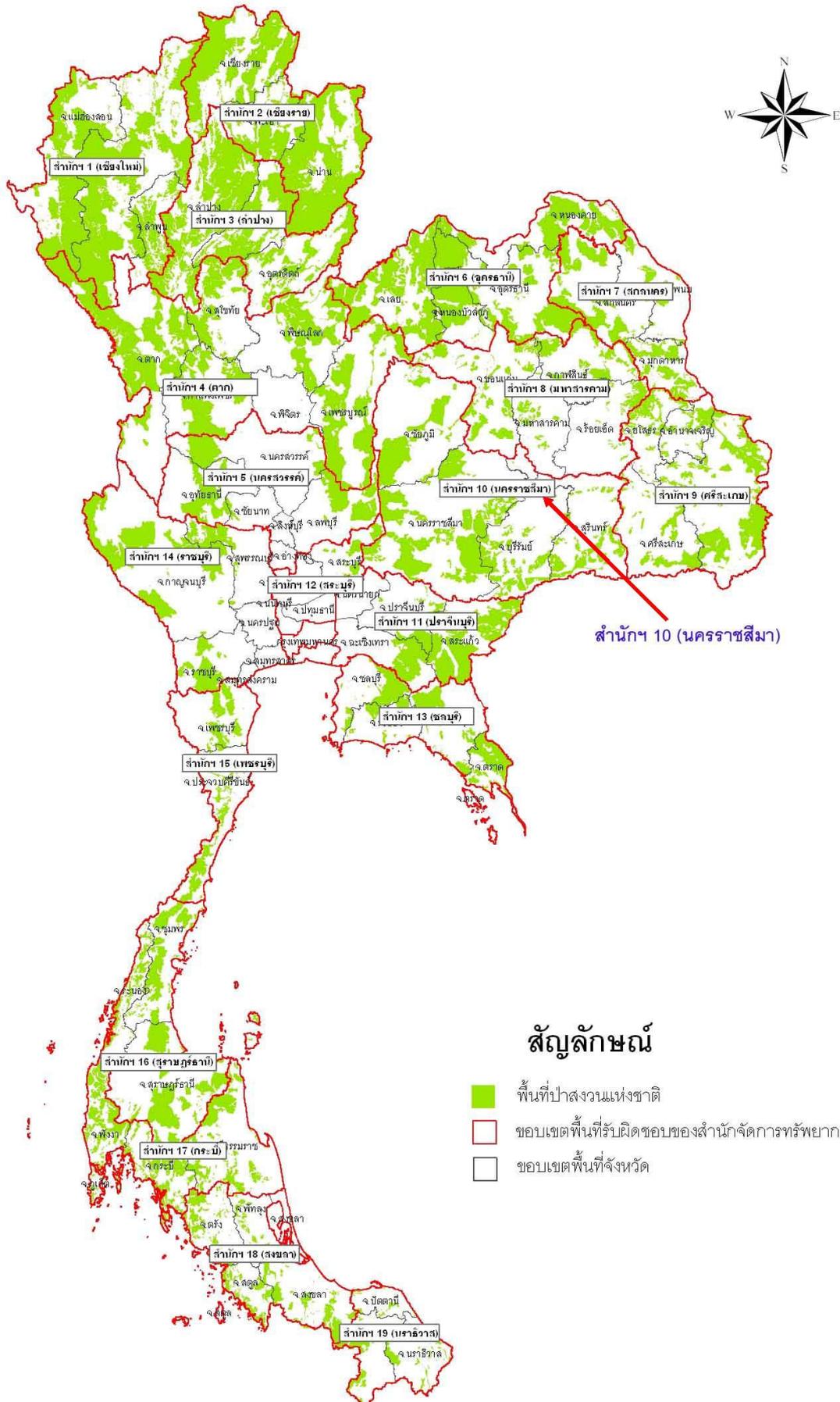
6. ประชาสัมพันธ์และรับเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ตามเงื่อนไขของโครงการในปีงบประมาณ 2551 จากบัญชีพื้นที่เป้าหมายกิจกรรมจัดการที่ดินของศูนย์ปฏิบัติการที่ดินป่าไม้ในพื้นที่รับผิดชอบ

7. จัดทำสรุปผลการปฏิบัติงานโครงการ เมื่อสิ้นสุดงบประมาณ 2550 โดยจัดทำเป็นรูปเล่มพร้อมปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ส่งกรมป่าไม้

ตารางที่ 1 แผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 กิจกรรม จัดการที่ดินและส่งเสริมอาชีพด้านป่าไม้ (ส่งเสริมอาชีพด้านป่าไม้)

ลำดับที่	งานที่ปฏิบัติ / วิธีดำเนินการ	กำหนดแล้วเสร็จ	หมายเหตุ
1	งานที่ปฏิบัติ	30 กันยายน 2550	
	1.1 ประชาสัมพันธ์และรับเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ		
	1.2 จัดทำทะเบียนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ		
	1.3 เพาะชำกล้าไม้และสนับสนุนกล้าไม้		
	1.4 จัดฝึกอบรมเกษตรกร		
	1.5 ตรวจ ติดตาม ให้คำแนะนำในการปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้		
2	การรายงาน		
	2.1 รายงานการมอบหมายเจ้าหน้าที่ส่งเสริมด้านป่าไม้ประจำแปลง	พฤษภาคม 2550	
	2.2 รายงานผลปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ (ประจำเดือน)	ทุกวันที่ 5 ของเดือนถัดไป	
	2.3 รายงานผลการปฏิบัติงานตามแบบฟอร์มบัญชีกล้าไม้ (แบบ 1) และส่งสำเนาทะเบียนจ่ายกล้าไม้ (แบบ 2)	ทุกวันที่ 5 ของเดือนถัดไป	
	2.4 รายงานแผน / ผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ (แบบ สงป.301 , สงป.302 และ สงป.302/1)	ภายใน 15 วัน นับแต่วันสิ้นไตรมาส	หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณ เพาะชำกล้าไม้
	2.5 รายงานสรุปผลการสำรวจเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551	มิถุนายน 2550	ตามโครงการ เป็นผู้รายงาน
	2.6 รายงานสรุปผลการดำเนินงาน	15 ตุลาคม 2550	

แผนที่แสดงพื้นที่รับผิดชอบของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงพื้นที่รับผิดชอบของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1-19

ปัญหาและอุปสรรค

1. รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่ได้รับสิทธิทำกิน (สทก.) ไม่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร ทำให้เกษตรกรบางส่วนไม่ได้เข้าร่วมโครงการ
2. การประสานงานกันระหว่างสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ กับศูนย์/สถานีเพาะชำกล้าไม้ เกี่ยวกับการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่ได้รับสิทธิทำกิน (สทก.) ยังขาดความชัดเจนและต่อเนื่องเท่าที่ควร ทำให้การดำเนินงานบางอย่างขาดความคล่องตัว
3. เกษตรกรมีความสนใจเข้าร่วมโครงการ แต่บางรายยังขาดความเชื่อมั่นว่าหลังจากปลูกต้นไม้ (ไม้สัก) แล้วจะสามารถตัดเพื่อจำหน่ายได้ เนื่องจากยังขาดความเข้าใจในเรื่องกฎหมายและระเบียบการตัดไม้ตาม พ.ร.บ.สวนป่า พ.ศ.2535

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมอาชีพด้านป่าไม้แก่เกษตรกรที่ได้รับสิทธิทำกิน (สทก.) ให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
2. ควรเร่งรัดการออก สทก. แก่เกษตรกร พร้อมทั้งให้ความชัดเจนเกี่ยวกับสิทธิทำกิน
3. ควรจัดการประชุมร่วมกันระหว่างหน่วยงานส่วนภูมิภาคในพื้นที่ ได้แก่ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ศูนย์/สถานีเพาะชำกล้าไม้ ประจำเดือนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการประสานงาน ชักชวนความเข้าใจ และวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมปลูกไม้ในพื้นที่ได้รับสิทธิทำกิน (สทก.) เพื่อหาแนวทางแก้ไข ตลอดจนรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเสนอกรมป่าไม้พิจารณาต่อไป
4. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการปลูกไม้ในพื้นที่ ควรติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของเกษตรกร อย่างใกล้ชิด เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความเข้าใจในการปลูกและดูแลต้นไม้ให้ดียิ่งขึ้น